

**ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАВОЧИНИ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ»
ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЗДАЧІ ЗАЛІКУ
ЗДОБУВАЧІВ 2-ГО КУРСУ ДЕННОЇ ТА ЗАОЧНОЇ ФОРМ НАВЧАННЯ**

Змістовий модуль 1. Загальні положення про правочини

Тема 1. Поняття, ознаки та види правочинів

Виникнення, формування та розвиток категорії правочин.

Поняття правочину та його ознаки. Воля і волевиявлення в правочині. Відмінність правочину від інших юридичних фактів: подій, юридичних вчинків, актів органів державної влади, деліктів.

Легальна класифікація правочинів. Односторонні, двосторонні та багатосторонні правочини.

Доктринальні підходи до класифікації правочинів. Каузальні та абстрактні правочини. Консенсуальні та реальні правочини. Умовні та безумовні правочини. Оплатні і безоплатні правочини. Мінові та ризикові правочини.

Оновлення положень про правочин у Концепції оновлення цивільного кодексу України.

Тема 2. Форма правочину

Способи волевиявлення: поняття та види. Поняття форми правочину.

Усна форма правочину. Правочини, які можуть вчинятися усно.

Письмова (електронна) форма правочину та вимоги до неї. Правочини, які належить вчиняти у письмовій формі.

Нотаріальне посвідчення правочину. Державна реєстрація правочинів та її цивільно-правове значення. Місце вчинення правочину.

Тема 3. Умови дійсності правочину

Загальні вимоги, додержання яких є необхідним для чинності правочину (умови дійсності правочину). Характеристика законності змісту правочину як умови його дійсності. Поняття вільного волевиявлення сторони правочину та його співвідношення з внутрішньою волею. Вплив цивільної дієздатності фізичної особи на дійсність правочину. Правоздатність юридичної особи та її вплив на дійсність правочину.

Правові наслідки недодержання сторонами при вчиненні правочину умов його дійсності. Презумпція правомірності правочину.

Тлумачення змісту правочину. Суб'єкти тлумачення.

Відмова від правочину.

Змістовий модуль 2. Недійсність правочинів

Тема 4. Недійсні правочини: поняття, види та правові наслідки

Підстави недійсності правочинів. Поняття та види недійсних правочинів. Нікчемні та оспорювані (заперечні) правочини.

Правові наслідки недодержання вимоги щодо письмової форми правочину.

Конвалідація недійсного правочину: поняття, правова характеристика і види. Перспективи розвитку конвалідації недійсного правочину в цивільному праві України.

Правові наслідки недійсності правочину. Правові наслідки недійсності окремих частин правочину. Двостороння реституція.

Тема 5. Загальна характеристика нікчемних правочинів

Види нікчемних правочинів.

Правочини, вчинені з порушенням їх форми – недотримання нотаріального посвідчення, у випадках встановлених законом – простої письмової форми. Правочини, вчинені без дозволу органу опіки та піклування.

Правочин, який порушує публічний порядок.

Правочини, вчинені малолітньою особою у разі відсутності наступного схвалення правочину її законними представниками. Правочини, вчинені недієздатними особами. Схвалення правочинів, вчинених малолітніми (недієздатними) особами.

Тема 6. Оспорювані (заперечні) правочини

Види оспорюваних (заперечних) правочинів.

Оспорювані правочини з дефектами у суб'єктному складі та їх правові наслідки: 1) правочини, вчинені фізичними особами, які не мають достатньої дієздатності; 2) правочини, пов'язані зі спеціальною правоздатністю юридичних осіб або статусом їхніх органів;

Оспорювані правочини, вчинені без внутрішньої волі особи на його вчинення та їх правові наслідки: 1) правочини, вчинені дієздатною особою, яка в момент вчинення правочину не усвідомлювала значення своїх дій та (або) не могла керувати ними; 2) правочини, вчинені під впливом насильства; 3) правочини, вчинені у результаті зловмисної домовленості представника однієї сторони з іншою.

Оспорювані правочини в яких внутрішню волю сформовано неправильно та їх правові наслідки: 1) правочини, вчинені під впливом помилки; 2) правочини, вчинені під впливом обману; 3) правочини, вчинені під впливом тяжких обставин.

Фіктивні та удавані правочини.

Змістовий модуль 3. Правова характеристика окремих видів правочинів

Тема 7. Правова природа, особливості та види односторонніх правочинів

Загальна характеристика односторонніх правочинів. Характерні ознаки односторонніх правочинів.

Згода як односторонній правочини. Розмежування поняття «згоди» і близьких до згоди понять, а саме: «дозволу», «узгодження», «схвалення».

Відмова як односторонній правочини.

Односторонні правочини в окремих видах правовідносин. Односторонні правочини, які застосовуються у спадковому та речовому праві.

Односторонні правочини в сімейному праві. Односторонні правочини у сфері відносин інтелектуальної власності.

Видача довіреності та складання заповіту як односторонні правочини.

Прощення та переведення боргу як односторонні правочини. Характеристика зарахування зустрічних вимог як одностороннього правочину. Публічна обіцянка винагороди як односторонній правочин.

Тема 8. Двосторонні та багатосторонні правочини (договори)

Поняття та ознаки цивільно-правового договору. Види договорів. Публічний договір. Договір на користь третьої особи. Непоіменований договір. Змішаний договір.

Свобода договору як основний принцип договірного права. Елементи свободи договору. Справедливість, добросовісність та розумність в договірному праві.

Розмежування понять «недійсний», «нікчемний» та «неукладений» договір.

Основні підходи до класифікації договорів. Односторонні та двосторонні договори. Основні і попередні договори. Взаємоузгоджені договори та договори приєднання.

Класифікація договорів за їх юридичною направленістю.

Зміст договору як правочину. Істотні, звичайні та випадкові умови договору. Тлумачення договору.

Загальний порядок укладення договору. Оферта. Акцепт. Момент укладення договору. Укладення договорів на організованих ринках капіталу та організованих товарних ринках, аукціонах (публічних торгах), конкурсах.

Підстави для зміни або розірвання договору. Зміна або розірвання договору у зв'язку з істотною зміною обставин. Правові наслідки зміни або розірвання договору. Форма зміни або розірвання договору.

Тема 9. Електронні правочини

Поняття та особливості електронних правочинів. Доктринальні підходи щодо правової природи електронних правочинів.

Спільні та відмінні ознаки традиційних та електронних правочинів.

Поняття та види учасників електронних правочинів. Умови дійсності електронного правочину. Засоби електронної ідентифікації, як умова дійсності електронного правочину. Порядок вчинення електронних правочинів.

Поняття електронного договору. Вимоги щодо змісту та форми електронного договору.

Поняття смарт-контракту, його особливості.